

Praksisbaseret skoleudvikling

NCFF's konference december 2023, Københavns Universitet,
Lise Tingleff Nielsen, ph.d., områdechef EVA

DANMARKS
EVALUERINGSINSTITUT

En praksisbaseret tilgang...

- Skoleudvikling handler ikke kun om at finde en balance mellem det målrationelle og det fagprofessionelle - eller mellem det styrede og 'det frie'
- Det handler i lige så høj grad om at kunne arbejde med og mod de (kulturelle) dynamikker, som er i en given **praksis.**

Definition af skoleudvikling

Skoleudvikling er processer og handlinger initieret med den **ambition** at bidrage til at udvikle en praksis, hvor det er **selvfølgelig** fortløbende at arbejde på en **forbedring** af undervisningen og skolehverdagen som helhed, således at alle skolens elever på bedst mulig vis kan trives, lære og udvikle sig i henhold til skolens formål.

Skoleudvikling sigter mod at få **alle aspekter af skolens praksis** til at understøtte denne ambition og vil derfor typisk involvere justeringer og forbedringer i forhold til skolens ledelse, organisering, samarbejdsformer samt i forhold til det pædagogiske og didaktiske arbejde i og omkring undervisningen.

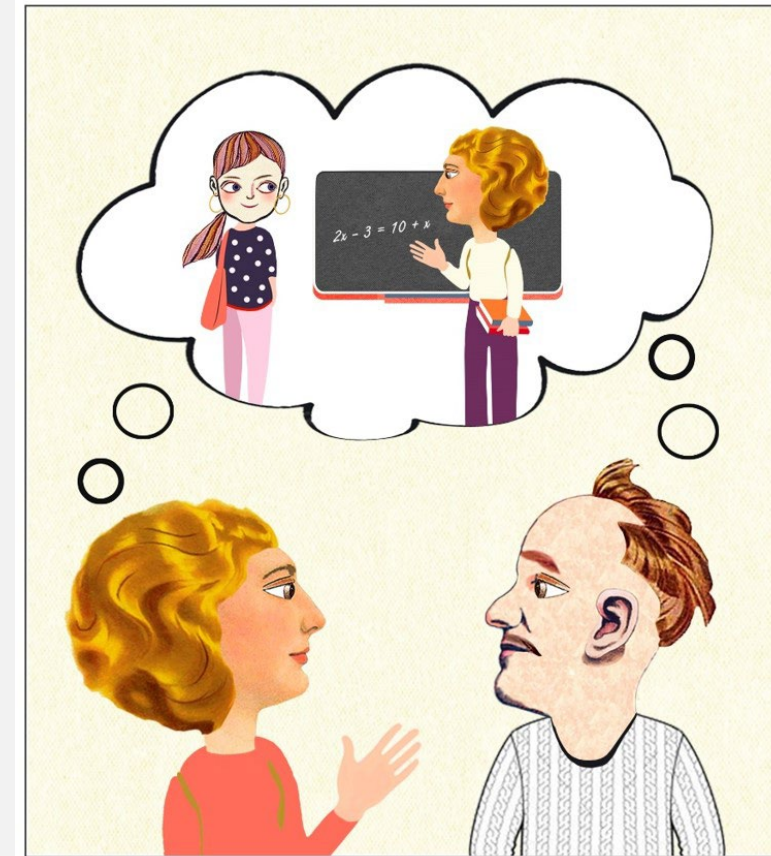
Skoleudvikling tager afsæt i relevant **viden** om blandt andet pædagogik og didaktik og i **erfaringer**, som er af betydning i den aktuelle kontekst.

”Det egentlige”

Formålet med skoleudvikling er at gøre det til en selvfølgelig del af det daglige arbejde på skolen at arbejde med ”det egentlige”, dvs. at tilrettelægge, undersøge, eksperimentere med, vurdere og justere undervisningen – og skoledagen som helhed – med det formål, at alle elever får de bedst mulige forudsætninger for at trives og for lære og udvikle sig i henhold til skolens formål.

Nielsen (2022). Skoleudvikling. En praksisbaseret tilgang. KBH: Dafolo, s. 31

Skoleudvikling

	Den fagprofessionelle tilgang	Den målrationalle tilgang
Hensigt	Udvikling af undervisning – realisering af lærerens faglige potentiale.	Forbedring af undervisning – implementering af politiske og/eller faglige mål.
Virkemidler	Fagprofessionelles indsigt og kreativitet.	Mål og organisatoriske tiltag.
Vurdering og styring	Professionelle vurderinger og skøn – med reference til erfaring eller faglig viden.	Opfølgning og kontrol i henhold til normer – med henvisning til politiske mål eller faglig viden.
Perspektiv	Klasse- og elevperspektiv.	Organisations- og systemperspektiv.

An illustration of a classroom scene. On the left, a male teacher with a large brown beard and a purple sweater with a green diamond pattern is looking towards the right. In the center, a young boy with red hair and a red t-shirt is looking towards the teacher. On the right, a young girl with brown hair in a bun, wearing a grey sweater, is holding a stack of books (one blue, one yellow) and looking towards the teacher. The background is a grey wall with a blackboard.

1. Når initiativerne ikke får den intenderede virkning...

2. Når strukturelle tiltag og ændringer bliver et mål i sig selv...

3. Når initiativet ebber ud...

At have blik for en skoles kultur, organisering og ledelse

Tre indsigter til inspiration og refleksion

- #1** Udvikling og forbedring handler om at skabe forudsætninger
- #2** Man må have blik for både helhed og del
- #3** Ord kommer ikke nødvendigvis før handling

#1 Udvikling og forbedring handler om at skabe forudsætninger

Praksis skabes ikke af ord og vilje alene. De rette forudsætninger må være til stede. Det kan handle om *kulturelle* forudsætninger og meningsfuldhed. Eller om de *strukturelle* og *organisatoriske* forudsætninger: Har vi fx de rette mødefora, hvor medarbejdere kan arbejde med de nye tiltag? Og har medarbejderne tilstrækkelig viden og erfaring til at kunne arbejde med de nye initiativer?

#2 Man må have blik for både helhed og del

Hvis man skal kunne arbejde med og mod de dynamikker, som karakteriserer en aktuel praksis, må man kunne få øje på både helhed og del: Hvad kommer det af? Og hvor kan man sætte ind, hvis man vil være med til at påvirke det samlede billede?

#3 Ord kommer ikke nødvendigvis før handling

- Oplevelse af faglig og kulturel meningsfuldhed etableres ikke kun via dialog og rationelle begrundelser. Det kan være relevant at tænke i, hvordan skolens ledelse og medarbejdere også kan gøre sig konkrete erfaringer med nye og bedre praksisformer.
- OBS på *småhandling*er!

En praksisbaseret tilgang...

- Skoleudvikling handler ikke kun om at finde en balance mellem det målrationelle og det fagprofessionelle - eller mellem det styrede og 'det frie'
- Det handler i lige så høj grad om at kunne arbejde med og mod de (kulturelle) dynamikker, som er i en given **praksis.**

